

ИНСТРУКЦИЈЕ У ВЕЗИ СА ПОЛАГАЊЕМ СТРУЧНОГ ИСПИТА (СРЕДЊЕ ШКОЛЕ)

I – Опште информације

У складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о полагању стручног испита у средњој школи стручни испит за самосталан образовно-васпитни рад у школи полаже лице које испуњава услове за рад на пословима за васпитно-образовног радника у школи и које се оспособљавало за самостално извођење васпитно-образовног рада у трајању од годину дана (приправнички стаж) у складу са одредбама наведеног Закона и правилника.

Стручни испит за секретара школе полаже лице које испуњава услове за рад на радном мјесту секретара у школи, по истеку приправничког стажа у трајању од годину дана, у складу са одредбама Закона и правилника.

Стручни испит за наставнике и стручне сараднике се састоји из практичног и усменог дијела.

Практичан дио стручног испита за наставника у средњој школи састоји се од: 1) реализације наставне јединице на једном наставном часу из одговарајућег наставног предмета,

2) усменог образложења и разговора о одржаном часу и

3) провјере знања из методике наставе одговарајућег наставног предмета, примјене иновација у наставном процесу, те кориштења наставних метода и средстава у настави.

Практични дио стручног испита за стручне сараднике у школи састоји се од:

1) одбране истраживачког рада на основу теоријског или емпиријског истраживања неког од проблема у васпитно-образовном процесу који је претходно представљен наставничком вијећу,

2) усменог објашњења рјешења конкретног проблема из праксе и

3) провјере знања из струке у складу са пословима које стручни сарадник обавља.

Приликом подношења пријаве за полагање стручног испита стручни сарадник наводи тему која је била предмет истраживања током обављања приправничког стажа и која ће се бранити на практичном дијелу стручног испита.

Усмени дио стручног испита обухвата познавање прописа из основа уставног уређења БиХ и Републике Српске и познавање законских и подзаконских прописа Републике Српске из средњег образовања и васпитања, те општих аката школе којима се детаљније прописују организација и рад школе и исти се полаже у Министарству просвјете и културе Републике Српске.

Стручни испит за секретара састоји се из писменог и усменог дијела испита и исти се полаже у Министарству просвјете и културе Републике Српске.

Писмени дио стручног испита за секретара садржи теме из дјелокруга послова секретара и састоји се од: рјешавања практичног задатка из управних и других стручних послова из оквира дјелатности школе и усменог образложења и разговора о практичном задатку.

Усмени дио испита за секретара полаже се из области:

- 1) уставног уређења БиХ и Републике Српске,
- 2) управног поступка и управног спора,
- 3) законских и подзаконских прописа из области средњег образовања и васпитања, радног законодавства и канцеларијског пословања.

Кандидат који обавља послове васпитно-образовног рада може приступити полагању стручног испита под условом да има:

- 1) профил и стручну спрему потребну за рад на пословима васпитно-образовног радника школе,
- 2) положену педагошко-психолошку и дидактичко-методички групу предмета на високошколској установи за образовање наставника, уколико у току школовања није положио наведену групу предмета (не односи се на кандидата који приступа полагању стручног испита за секретара школе),
- 3) најмање једну годину непосредног васпитно-образовног рада у струци и рада под надзором ментора и
- 4) реализован програм приправничког стажа према утврђеном плану.

Кандидатима који положе стручни испит, Министарство просвјете и културе издаје увјерење о положеном стручном испиту и исти су стекли право за самостално извођење васпитно-образовног рада, односно послова у оквиру струке.

Уколико кандидат не положи стручни испит у претходном року има право на поновно полагање стручног испита у наредном испитном року.

II – Пријава

Школа у којој приправник одрађује приправнички стаж, за приправника подноси пријаву за полагање стручног испита за самосталан образовно-васпитни рад у школи након истека приправничког стажа, а о чему обавјештава и приправника.

Уколико кандидат који испуњава услове за полагање стручног испита, није у радном односу, исти самостално подноси пријаву за полагање стручног испита за самосталан образовно-васпитни рад у школи.

Пријављени кандидати који испуњавају услове за полагање стручног испита, путем интернет странице Министарства просвјете и културе Републике Српске обавјештавају се о мјесту и термину полагања стручног испита најкасније 30 дана прије утврђеног термина.

У складу са напријед наведеним, објавом информације на сајту Министарства, сматра се да су кандидати обавјештени о мјесту и термину одржавања стручног испита.

Пријава за полагање стручног испита (која је доступна на сајту Министарства) може се подносити током читаве године, с тим да се сам испит обавља у четири испитна рока и то:

- 1) од 25. септембра до 25. октобра,
- 2) од 15. новембра до 15. децембра,
- 3) од 5. фебруара до 5. марта и
- 4) од 5. априла до 5. маја.

Уз пријаву за полагање стручног испита подносилац захтјева прилаже сљедећу документацију (у оригиналу или овјереној копији):

- 1) диплому о стеченом образовању кандидата,
- 2) план приправничког стажа,
- 3) евидентни лист и мишљење ментора,
- 4) извјештај о приправничком стажу приправника,
- 5) увјерење школе о обављеном приправничком стажу,
- 6) доказ о положеној педагошко-психолошкој и методичко-дидатичкој групи предмета, за кандидате који су завршили ненаставничке високошколске установе и 7) доказ о уплати на име накнаде трошкова полагања стручног испита.

Уколико је приправник током обављања приправничког стажа мијењао школу, подносилац захтјева, поред напријед наведене документације дужан је доставити увјерење о обављеном приправничком стажу из свих школа у којима је обављан приправнички стаж.

Кандидат који је стекао радни стаж ван средње школе у својој струци није обавезан да достави план приправничког стажа, евидентни лист и мишљење ментора, као и извјештај о приправничком стажу приправника, али је дужан доставити мишљење установе о обављеном приправничком стажу у којој је обављао исти.

Пријаве са пропратном документацијом се достављају на адресу Министарства просвјете и културе Републике Српске, Трг Републике Српске број 1, Бања Лука, са назнаком: „Полагање стручног испита“ или се лично предају на шалтер протокола у приземљу зграде (ламела А) на назначеној адреси.

III – Накнада трошкова за полагање стручног испита

Висина накнаде за полагање стручног испита износи 80% најниже нето плате у Републици, за мјесец који претходи подношењу пријаве за полагање.

Трошкове првог полагања стручног испита сноси школа у којој је приправник запослен на неодређено вријеме, те уколико кандидат не положи стручни испит у предвиђеном року, сам сноси трошкове полагања стручног испита за сваку наредну пријаву.

Уколико школа врши жирално уплату накнаде трошкова полагања стручног испита у име кандидата, уз пријаву се као доказ о уплати доставља Образац број 2 протоколисан у надлежној филијали Трезора.

НАПОМЕНА: Најнижа нето плата у Републици Српској за 2026. годину утврђена је Одлуком Владе Републике Српске о најнижој плати („Службени гласник Републике Српске“, бр. 115/25) и иста износи 1.000,00 КМ. У складу са наведеним, накнада трошкова полагања стручног испита износи **800,00 КМ**, а што представља 80% од напријед назначеног износа.

Уплата накнаде за трошкове полагања стручног испита врши се на сљедећи начин:

Прималац: Рачун јавних прихода бр: 562-099-00000556-87

Сврха уплате: „накнада трошкова за полагање стручног испита“

Организациони код: 0813001 (Буџетска организација)

Врста прихода: 722511

Општина: 002